

frihedsrettighederne og derfor en friere adgang til dynamisk fortolkning.

Forfatterens overordnede konklusion er, at den danske grundlov netop qua sin formløshed, for såvidt angår samspillet mellem de øverste statsorganer udgør en tidssvarende ramme om det faktiske politiske liv. Forfatteren opfordrer på denne baggrund juristerne til at være tilbageholdende med at formalisere dette liv og dermed bidrage til at fastlåse og antikvere grundloven.

Det praktiske resultat af behandlingen er dels en kortlægning af væsentlige dele af den danske statsretlige teoritradition, dels en anvisning på hvordan statsretlig fortolkning principielt bør gribes an.

Germer, Peter

Statsforfatningsret I-II

Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1988 og 1989. 192 og 138 sider.

Zahle, Henrik

Dansk forfatningsret 1-3

Christian Ejlers Forlag, 1989. 415, 389 og 249 sider samt registerbind 64 sider.

Ovennævnte to nye forfatningsretlige fremstillinger, skrevet af hhv. Peter Germer og Henrik Zahle, er udkommet næsten samtidig. I begge fremstillinger belyses såvel nye som gamle forfatningsretlige problemstillinger, men de to værker adskiller sig dog væsentligt fra hinanden, både hvad angår fremstillingsformer og de faglige grundsynspunkter. Hvor Henrik Zahles fremstilling er præget af en tendens til retliggørelse af politisk praksis vedrørende det parlamentariske samspil mellem regering og Folketing, er Peter Germers fremstilling præget af de politiske frihedsrettigheders betydning for det demokratiske forfatningssystemets opretholdelse og funktion.

Hansen, Holger

Folketingets stående udvalg. Jurist- og Økonomforbundets Forlag, 1985. 261 sider.

Bogens emne er en undersøgelse af, hvordan Folketingets stående udvalg arbejder. Formålet er at vurdere eller konstatere, hvad der blev følgelig af den udvalgsreform, der blev gennemført i 1972 med indførelse af en fast udvalgsstruktur med stående udvalg.

Problemstillingen angår reformens virkning dels i forhold til Tinget og det enkelte medlem, dels til lovgivningsarbejdet og dermed lovene,

og til Folketingets arbejde og kontrol med regering og administration. En yderligere synsvinkel på undersøgelsen er, om der kan konstateres en ændring af magtfordelingen mellem Folketing og regering.

Undersøgelsen viser, at udvalgsarbejdet med lovforslag og forslag til folketingsbeslutning, Speciel del, ikke på afgørende måde har ændret karakter fra 1965/66 til 1980/81, bortset fra at der kan konstateres en stærkt stigende aktivitet i udvalgene især i spørgsmål til regeringsforslag. Undersøgelsen konkluderer, at der ikke er holdepunkt for en antagelse af, at udvalgsbehandling af lovforelag skulle være blevet dårligere.

Alm. del af udvalgsarbejdet, der indførtes med udvalgsreformen, og som fik til opgave at have indsigt i den offentlige forvaltning, har skabt en praksis af stor betydning for den parlamentariske kontrol med regering og administration.

Derimod forholder det sig mere problematisk med Alm. dels ønsker om at få indsigt eller kontrol eller indflydelse på konkrete forvaltningsakter. Undersøgelsen dokumenterer, at Alm. del efterhånden har antaget et omfang, som næppe har været tænkt ved ordningens indførelse, og som ikke kan anses for hensigtsmæssig. På denne baggrund stiller forfatteren en række forslag.

Bogens hovedkonklusion er, at de stående udvalg spiller en vigtig og væsentlig rolle i Folketingets kontrol med forvaltningen, såvel i forbindelse med udstedelse af anordninger m.v. som i forbindelse med de egentlige forvaltningsafgørelser.

Imidlertid opfatter de stående udvalg sig som magtfaktorer, og de betragter sig undertiden, og bliver af offentligheden betragtet, som en slags minifolketing. Forfatteren påpeger, at der hos nogle medlemmer i folketingets stående udvalg er et ønske om at blive egentlige administratorer. Denne udvikling viser, at der er sket en glidning af indflydelse og magt fra den parlamentarisk ansvarlige minister over til de stående udvalg, og at dette undertiden er sket med en ministers indforståelse eller på dennes foranledning.

Det anses for at være helt i overensstemmelse med grundlovens § 3 om adskillelsen af den udøvende, den lovgivende og den dømmende magt, at Folketinget bemyndiger ministrene til ved anordninger at udforme de nærmere regler i henhold til lov, og det er i øvrigt gammel skik,